

Mladina Slovenske Koroške v Pragi

Tovariš ki je bil kot delegat Zveze mladine za Slovensko Koroško na Svetovnem mladinskem festivalu v Pragi, pripoveduje:

Za nami so dnevi veličastnih slavnosti mladinskega festivala v Pragi. Vsem, ki smo se ga udeležili, bo ostalo to za vso napredno mladino sveta tako pomembno doživetje v neizbrisnem spominu. Ni bil samo slučaj, da se je tudi Zveza mladine za Slovensko Koroško udeležila teh slavnosti, ne, mi smo si to pravico priborili takrat, ko smo šli z orožjem v roki v boj proti najhujšemu sovražniku-fašizmu in se borili za svobodo vseh zatiranih in svobodoljubnih narodov. Kot napredna, borbena, preizkušena in zmagovalna mladina smo izšli iz te borbe in si s tem priborili dostop do demokratične svetovne javnosti. Priborili smo si članstvo Svetovne demokratične mladinske organizacije, ki zajema vse napredne in demokratične mladinske sile vsega sveta. Kot člani Svetovne mladinske organizacije smo dobili povabilo, da se udeležimo festivala, ki ga prireja Federacija svetovne demokratične mladine v Pragi. Od naše mladinske organizacije imenovani delegati smo se s ponosom pripravljali na odhod. Zavedali smo se, da bomo prvi v zgodovini pred svetovno javnostjo zastopali mladino Slovenske Koroške. Končno je napočil dan našega odhoda. Kljub težkočam, oviram in aretaciji vodje naše delegacije, ki bi najbrž morala preprečiti naš odhod, smo se dne 2. 8. odpeljali proti zlati Pragi.

Potovali smo skupno s Svobodno avstrijsko mladino (FOeJ), ki se je peljala s posebnim vlakom. Med potjo smo se spoznali s tovariši in tovarišicami avstrijske mladine, s katerimi smo se prav prijateljsko pogovarjali. Prepevali smo slovenske in nemške partizanske pesmi in ponosno gledali naše razvite zastave: našo narodno zastavo s peterokrako zvezdo in rdečo zastavo avstrijske mladine. Med pogovorom in petjem nam je čas hitro potekal. Na Dunaju so se nam pridružili še novi tovariši Avstrijci, nakar smo se odpeljali proti avstrijsko-češki meji.

Praga... Opoldansko sonce nas je pozdravilo v Pragi, ki je bila v zastavah 67 narodov, v sijaju in krasoti festivala. Kot brate in sestre so nas pozdravili Pražani in mladinske delegacije, ki so nas pričakovale na postaji. Nenadoma smo se znašli med zastopniki mladine vsega sveta. Spoznavali smo drug drugega. Vsak je hotel povedati, da hoče mladinska organizacija, katere član je on, napeti vse sile za resnični in pravi mir na svetu, za svobodo vseh tlačanih narodov in za napredek svetovne mladine. Najlepsi dokaz te volje je bilo tesno medsebojno sodelovanje mladine vseh narodov, zastopanih na festivalu. Tudi mi smo takoj navezali stike z drugimi delegacijami, posebno z zastopniki bratskih slovanskih držav. Kovali smo bratstvo in edinstvo vseh mladih naprednih sil v borbi za naše najosnovnejše pravice, enakopravnost in svobodo. Svoboda naj zasije tudi onim narodom, ki so še danes zatirani in zapostavljeni. Svoboda in enakopravnost, mir in sporazum med narodi, to je naš veliki cilj, za katerega se bomo še naprej borili, pa naj se svet izkoriščevalcev še tako besno zaganja proti nam. Nam, ki sledimo zastavi federacije, bo vedno svetilo naše geslo **mir, svoboda in enakopravnost!**

Da pa bomo ta svoj cilj dosegli in mogli svoje delo uresničiti, je mladinskim organizacijam, povezanim v Federaciji svetovne demokratične mladine, potreb-

na medsebojna kulturna povezava. Treba je, da spoznamo kulturne dobrine in odlike narodov, katerih mladina je povezana v svetovni mladinski federaciji. Obiskovali smo prireditve, ki so jih prirejale navzoče mladinske delegacije vsega sveta. Udeležili smo se prireditve ruske mladine, ki nas je močno prevzela. Velika slika voditelja sovjetskih narodov, generalisima Stalina, je krasila dvorano. Z lepimi narodnimi plesi, moderno godbo, pesmijo starejše in novejšje dobe je mladina SZ pokazala, da zastopa milijone kulturno visoko stojčih narodov. Obiskali smo tudi kulturne in športne prireditve albanske, bolgarske, jugoslovanske, korejske, indijske,

Odhod koroške delovne brigade na mladinsko progo

kitajske, francoske, angleške, belgijske in drugih delegacij. Predzadnji dan našega bivanja v Pragi smo prisostvovali tekmi pevskih zborov. Tekmovali so poljski, bolgarski, jugoslovanski in še nekaj manjših zborov. Kot najboljši pevski zbor festivala je izšel nad 100 članov močni jugoslovanski zbor iz mednarodne tekme. Veselilo nas je, da smo mogli našo bratsko mladino pozdraviti kot najboljši pevski zbor na Svetovnem mladinskem festivalu. Zadnji večer smo obiskali prireditev jugoslovanske delegacije. Skupno s 300 člani Svobodne avstrijske mladine, s katero smo se že med potjo prijateljsko povezali, smo šli na slavnostni večer. Že ob prvem nastopu jugoslovanske mladine je bilo opaziti, da nastopa mladina, ki se je za svojo boljšo bodočnost borila in danes uživa popolno svobodo in podporo s strani države. Druga točka »Boj med starim in novim časom« in vse naslednje točke so pokazale, da mladina Jugoslavije nikakor ne zaostaja za drugimi slovanskimi narodi. Videlo se je, da se je že visoko razvila in da iz dneva v dan vidno napreduje.

Prišel je tudi za nas dan, da se ločimo od pestrih vsakdanjih programov festivala in gremo na udarniško delo, na katero smo se že prej prostovoljno javili. S tem smo skušali dokazati solidarnost s češko mladino, ki dela na mladinski stavbi »Lidice, Most, Litvinov«. Skupno s 160 člani avstrijske brigade smo tam delali 6 dni in prekoračili vse od prejšnjih brigad postavljene roke. Postali smo najboljša skupina v avstrijski brigadi in bili vsi odlikovani od štaba »Stavba mladeži, Lidice, Most, Litvinov« s srebrnim udarniškim znakom. Kot najboljši skupini nam je delovni štab odlikoval tudi našo slovensko zastavo, s katero smo vsak dan korakali s pesmijo

na delo. Prebivalci so nam prinašali sadja in drugih dobrih stvari in s tem kazali svoje gostoljubje. Zjutraj in opoldne so nas vedno čakali na ulicah in poslušali našo partizansko pesem, ki jim je silno ugajala. Ta teden smo imeli mednarodni večer, na katerem je nastopil tudi naš zbor. Bil sem tudi na mednarodnem večeru v Mostu, ki leži 20 km od Litvinova. Tam sem spoznal pravo medsebojno ljubezen med slovanskimi narodi. Čeprav jugoslovanska delegacija na tem večeru ni bila zastopana, so jo vedno omenjali, posebno pa voditelja jugoslovanskih narodov, maršala Tita. Češke mladinske brigade so pele tudi jugoslovanske partizanske pesmi z isto

ljubeznijo kot domače češke pesmi. Videl sem tudi ruske narodne pleske, ki so mi močno ugajali.

S ponosom in radostnim srcem smo se čez teden dni udarniškega dela vrnili nazaj v Prago. Dne 17. 8. se je na Vavlskem trgu, največjem trgu Prage, zaključil mednarodni mladinski festival. Na trgu se je zbralo okrog 150.000 mladincev in mladink — predstavnikov vseh držav, ki so sodelovale na festivalu. Slavnostni miting je otvoril predsednik češkoslovaškega odbora za izvedbo festivala Maliček.

V imenu Svetovne federacije demokratične mladine je govoril predsednik federacije Guy de Boisson, ki je čestital udeležencem na uspešni izvedbi festivala in se zahvalil češkoslovaški vladi in mladini za tople sprejem. Udeležence festivala je pozval, naj nadaljujejo z aktivno borbo za trden mir in demokratično enotnost mladine. V imenu češkoslovaške vlade je udeležence festivala pozdravil predsednik ministrskega sveta Klement Gottwald, ki je med drugim dejal:

»Mladina, ki iz lastnih izkušenj pozna vso težo vojne in grozote fašizma, je na impozanten način pokazala svojo odločno voljo, da ne dopusti, da bi svet znova pahnili v vrtnec krvave vojne. Mir je geslo, ki je odjeknilo po vsem svetu ter našlo odziv v srcih vseh poštenih ljudi. Na festivalu se je jasno pokazalo dejstvo, da edino zmaga demokratičnega reda lahko zagotovi mir nam in bodočim pokolenjem.

Za mladino vsega sveta ni dvoma o tem, kaj je prava demokracija. Demokracija je predvsem neusmiljeno iztrebljenje ostankov in novih klik fašizma, je uresničevanje želje delovnega ljudstva, da bi živelo srečno in mirno, pri delu in ustvarjanju. Demokracija pomeni svo-

bodo narodov, njihov neodvisen in svoboden razvoj, njihovo enakopravnost in prijateljsko sodelovanje. Demokracija pomeni enotnost v borbi za uresničevanje teh idealov. To je bilo izraženo tudi v poslanici festivala mladini vsega sveta. Tej poslanici se pridružuje celotno češkoslovaško ljudstvo in s tem načelom se poslavljamo od vseh naših gostov, ki smo jih v Pragi zelo vzljubili. Prepričan sem, da je festival zanje, kakor tudi za drugo našo mladino bil velika vzpodbuda v borbi za popolno izvedbo teh velikih ciljev človeštva.

Govor predsednika Gottwalda je bil pozdravljen z burnim ploskanjem in vzklikanjem.

Predsednik Zveze češke mladine je naglasil v svojem govoru, da je festival pokazal enotnost mladine in solidna jamstva proti vsem poskusom, da bi se zasejal razdor med narodi, da so simpatije enega milijona mladine na strani borcev za pravico in svobodo ter da je mladina proti fašizmu in imperializmu.

Ob koncu je predsednik Svetovne demokratične mladine Guy de Boisson prečital manifest, v katerem je rečeno, da bo zveza še bolj okrepila svojo borbo za mir, za obrambo svojih interesov proti sovražnikom miru, reakcionarnim in fašističnim elementom ter za uresničevanje teženj mladine kolonialnih držav.

Največji vtis je napravil mimohod mladinskih delegacij. Korakalo je nad 100.000 mladincev in mladink mimo častne tribune, kjer se je zbralo vodstvo Svetovne federacije demokratične mladine, diplomatski zastopniki in zastopniki češkoslovaške vlade s predsednikom Klementom Gottwaldom. Povsod zastave, prapori in antifašistična gesla. Delegacije v svojih pisanih nošah in oblekah so nudile krasno sliko. Po vsem mestu so se slišale narodne in partizanske pesmi posameznih narodov in držav. Kot prve so korakale delegacije držav, ki se še vedno borijo za osvoboditev, tako mladina Grčije, Španije in Indonezije. Potem so prišle mladinske delegacije po abecedni vrsti, vsaka s svojimi zastavami in slikami voditeljev narodov. Prebivalci Prage in okolice so ob straneh pozdravljali delegate vseh naprednih narodov in venomer vzklikali »nazdar« živijo!

Z mimohodom je bil zaključen Svetovni mladinski festival, ki je imel nalogo, da zedini vse napredne sile sveta v enotno fronto v borbi za pravice narodov.

Pismo Pokrajinskega odbora OF koroški brigadi Franca Tavčmana-Lenarta

Ožji pokrajinski odbor Osvobodilne fronte za Slovensko Koroško je poslal koroški mladinski brigadi na mladinski progi Šamac—Sarajevo pismo s tole vsebino:

»Z današnje delovne seje ožjega Pokrajinskega odbora Osvobodilne fronte za Slovensko Koroško vam pošiljamo borbene pozdrave.

Prepričani smo in pričakujemo, da boste z udarniškim delom podčrtali življenjsko povezanost slovenskega ljudstva na Koroškem s svobodnimi brati v naši matični Federativni ljudski republiki Jugoslaviji.

Smrt fašizmu — svobodo narodu!

dr. Petek I. r.

Karl Prušnik-Gašper: I. r.

Mladina okraja Beljak je zborovala

Dne 18. 8. 1947 je bil v Podravljah mladinski plenum za okraj Beljak. Iz vseh krajev je prihitela mladina našega okraja poslušat mladinske referente in sodelovat na plenumu. Čeprav je zdaj mnogo dela na kmetih, so se delegati polnoštevilno udeležili seje in zastopali tudi tovariše in tovarišice, ki so bili na Svetovnem mladinskem festivalu v Pragi in člani koroške delovne brigade, ki so na mladinski progi Šamac—Sarajevo.

V političnem pregledu je tov. Edi v prvi vrsti nakazal zaostreitev krize v kapitalističnih državah in naraščanje naprednih sil v svetu. »Tudi Avstrija je danes v gospodarski krizi,« je nadaljeval tov. Edi, »ki jo pa hoče avstrijska vlada zadušiti in prikriti z zakonom o cenah in plačah.« V svojem pregledu je referent omenil teroristično delovanje in izzivanje DP-jevcev na jugoslovansko-avstrijski meji. »Vso to igro mednarodnih agentov reakcije,« je med drugim dejal, »so nazadnjaški časopisi spremljali z lažljivimi senzacijami ter z bujno agitacijo nacističnih prišepetovalcev.« Omenil je tudi delovanje BHS-a, vestnega naslednika »Heimabunda«. Mladina je spoznala, da je na novo se porajajoči fašizem največja nevarnost za slovenski narod na Koroškem.

Tov. Pavle je podal pregled dela starega odbora. V glavnem je poudaril velike uspehe dvomesečnega tekmovanja. Omenil je, da ima sodelovanje med Zvezo mladine in Svobodno avstrijsko mladino (FOEJ) dobre uspehe.

V imenu Pokrajinskega odbora Zveze mladine se je tov. Danilo zahvalil staremu odboru za njegovo vestno delovanje v zadnjem letu. Nato je bil izvoljen novi okrajni odbor, ki bo z isto vneto nadaljeval delo kot stari odbor.

O nalogah, ki so postavljene pred mladino, je govoril tov. Ljubo, ki je med drugim dejal: »Mi se borimo predvsem proti nanovo se porajajočemu fašizmu, ki je pri nas na Koroškem prišel do izraza v obliki legalne nacistične organizacije BHS (Zveza domovini zvestih Korošcev). Ta organizacija »domovini zvestih« šovinistov in z velikonemškim duhom prepojenih elementov je bila od oblasti priznana in dovoljena. Osvobodilna fronta, ki je nastala v času narodno-osvobodilne borbe, ki se je aktivno borila proti nacističnim zatiralcem in se danes bori za pravice slovenskega naroda na Koroškem, pa še do danes ni popolnoma legalizirana. Tudi naša Zveza mladine za Slovensko Koroško, ki je nastala v najhujšem času zgodovine slovenskega naroda in ki je veliko število članov pošiljala med partizanske borbe, je še danes za varnostnega ravnatelja na Koroškem ilegalna organizacija. S tem, da je bila sprejeta v Svetovno mladinsko federacijo, jo ves svet prizna za napredno demokratično mladinsko organizacijo, samo na Koroškem nočejo upoštevati njene zahteve po legalizaciji.« Tovariš Ljubo je omenil delovanje domačih in inozemskih fašistov, ki danes organizirani v »Wurffkomandah« skupno napadajo slovenske antifašiste in jim grozijo s ponovno izselitvijo. »Zato je potrebno,« je nadaljeval, »da se čim tesneje povežemo z avstrijskimi antifašisti in v skupnem sodelovanju razkrinkavamo namene svetovne reakcije. S Svobodno avstrijsko mladino obstoja že tesno sodelovanje, ki ga pa moramo še poglobiti.«

Tov. Ljubo je poudaril, da je treba pionirsko organizacijo še bolj poživiti. »Našim najmlajšim moramo nuditi vso pomoč,« je dejal, »ker ravno oni so prvi izpostavljeni germanizaciji, v šolah izvajajo danes nanje največji pritisk pomenevanja. Pomagati jim moramo na kulturno-prosvetnem področju, jih učiti slovenskega jezika, slovenske igre in pesmi.«

Mladina, zbrana na seji, je s pesmijo »Hej Slovani...« končala svoje posvetovanje in polna novega duha odšla na teren, kjer jo čakajo težke naloge in ogromno dela. Kakor je mladina z zani-

manjem in veseljem poslušala predavanja na seji, tako bo tudi z veseljem in novim poletom delala po vaseh.

Na okrajnem plenumu so soglasno sprejeli pismo britanski civilni upravi, v katerem izjavljajo:

»Mladina, zbrana dne 13. 8. 1947 v Podravljah na plenumu ZM za okraj Beljak, ostro protestira proti izjavi varnostnega direktorja, da je Zveza mladine za Slovensko Koroško ilegalna organizacija.

Kljub temu, da se je naša mladina aktivno borila v vrstah partizanov v narodno-osvobodilni borbi proti fašizmu in da je doprinesla preko 500 žrtev, smatra danes varnostni direktor za potrebno, da označi našo organizacijo za ilegalno, in to kljub temu, da je že priznana od Federacije svetovne demokratične

mladine, katere članica je Zveza mladine za Slovensko Koroško.

Mladina okraja Beljak odločno zahteva priznanje naše organizacije.

Okrajni plenum ZM za SK.«

V pozdravnem pismu delovni brigadi Franca Tavčmana-Lenarta delegati med drugim pravijo:

»Mladina, zbrana na okrajnem plenumu v Podravljah, Vam, dragi tovariši in tovarišice, pošilja borbene in iskrene pozdrave in Vam želi mnogo uspeha pri izgradnji naše nove Jugoslavije.

Prepričani smo, da boste častno zastopali našo mladino in da boste z vsemi močmi pripomogli k veliki delovni zmagi jugoslovanske mladine. Napnite vse sile pri delu in dokažite s tem, da zmorete pri fizičnem delu doseči iste rezultate,

Koroški slovenski študenti so postali člani ZMSK

Naša študentska mladina se je zbrala 12. in 13. tega meseca v Dulah ob Vrbskem jezeru, da na svojem počitniškem sestanku izpove, kako se tudi ona vključuje v borbo in delo našega ljudstva za boljšo bodočnost slovenskega naroda na Koroškem.

Na sestanku je študentska mladina spoznala potrebo po še močnejši povezanosti s svojim ljudstvom in posebno z ostalo mladino. Sklenila je, da se tudi ona vključi v Zvezo mladine za Slovensko Koroško, ki je s svojo borbo in svojim delom uspela, da jo priznava in upošteva ves svet.

Študentska mladina pravi v svojem pismu, naslovljenem na koroško delovno brigado Franca Tavčmana-Lenarta:

Pismo mladince iz Karlaua

Mladini Slovenske Koroške!

Zahvaljujem se za pozdrave, ki ste mi jih poslali z mladinske konference.

Dragi tovariši in tovarišice! Svoj prosti čas porabim za to, da čitam naš Slovenski vestnik in Mlado Koroško. V mislih gledam vas mladince in mladinke, kako se borite za naše narodne pravice, ki nam jih nedemokratični elementi nočejo priznati. Vidim, kako kljub velikim opravkom na polju vztrajate pri delu na kulturno-prosvetnem področju. S tem se učite in našim ljudem prikazujete lepoto slovenske besede, igre in pesmi.

V »Vestniku« berem, da vas še naprej napadajo in ovirajo pri delu fašistični in šovinistični krogi. Meni je zelo žal, da vam ne morem pomagati v borbi za osvoboditev slovenskega naroda na Koroškem. Čeprav nam pravijo in zagotavljajo, da uživamo koroški Slovenci vse pravice, da smo enakopravni, moramo sproti ugotavljati, da temu ni tako. Zakaj pa nam ne puste slovenskih napisov in kašipotov, zakaj pa ne smemo javno nositi naše slovenske zastave, pod katero smo se skupno z zavezniki borili proti fašističnim zatiralcem? Za to zastavo smo koroški Slovenci dali ogromne žrtve in prav mladina je bila tista, ki je šla z največjim navdušenjem v boj za svobodo. Danes pa nas krivično obsojajo in zapirajo, ker nosimo svojo zastavo in nabijamo na slovenski zemlji slovenske napise. Ali naj bo to enakopravnost in demokratično ravnanje s koroškimi Slovenci, o katerem tako radi govorijo? Res pravična rešitev koroškega vprašanja — ampak samo za reakcionarne kroge v svetu. Mi Slovenci pa jim v odgovor povemo, da je bilo koroško vprašanje že rešeno, in sicer v narodno-osvobodilni borbi, ko smo se koroški Slovenci borili skupno z vsemi slovenskimi narodi in vsemi naprednimi silami v svetu proti sovražniku za skupen cilj. Z borbo ne bomo nehal prejši, do-

»Koroška slovenska študentska mladina, kot del Zveze mladine za Slov. Koroško, zbrana na delovnem počitniškem sestanku v Dulah ob Vrbskem jezeru, vam pošilja borbene pozdrave in vam želi mnogo uspeha pri Vašem udarniškem delu v prepričanju, da boste s svojim delom dokazali mladini in vsem narodom Jugoslavije in naprednega sveta, da hočemo tudi mi, mladina Slovenske Koroške, dati svoj doprinos k obnovi in izgraditvi nove demokratične Titove Jugoslavije, ki je naša matična država.

Smrt fašizmu — svobodo narodu!

Študentska mladina
Slovenske Koroške.

Koroška

Lepa dravska je dolina,
ko zeleni paradiž,
vabi gorko nas belina
sredi trat zgrajenih hiš.
Svetlo je koroško cvetje
kakor zvezda vrh neba,
milo je slovensko petje,
kakor struna sred srca.

Ljudska študentska mladina ljubljanske univerze ima lastno okrevališče

Vojna leta, leta internacije in zapori so marsikateremu študentu tako izpodkopali zdravje, da kljub dobri volji in delovnemu zanosu ne morejo sodelovati v mladinskih delovnih akcijah. Za bolne tovariše je mladinska organizacija na univerzi že lani organizirala okrevališče. Uspehi študentskega okrevališča v Goričah so bili večji, kakor so v začetku pričakovali. Večina tovarišev je popolnoma okrevala in v letošnjih počitnicah lahko sodelujejo že pri vseh delih. Toda v enem samem letu se ne da jo izbrisati posledice težkih vojnih let in razmer v stari Jugoslaviji. Organizacija Ljudske študentske mladine na ljubljanski univerzi je pravočasno uredila vse potrebno, dobila kredite in pomoč raznih ministrstev, tako da bodo letos bolni študentje preživeli počitnice v lastnem okrevališču. Okrevališče na Mežakliji bo odprto od 1. julija do 1. oktobra in lahko sprejme 60 gostov. Vsega skupaj se je prijavilo nad 100 študentov, 15 študentov, ki so potrebni gorskega zraka, pa bo prišlo iz zagrebške univerze. Teh petnajst študentov je prav za prav samo zamenjava, kajti enako število ljubljanskih študentov je moralo iskati svoje zdravje na morju. Ker pa ljubljanska univerza nima na morju svojega okrevališča, se je mladinska organizacija sporazumela z organizacijo na zagrebški univerzi, ki ima za svoje člane okrevališče na morju, za zamenjavo.

K A J D E L A

Mladina V SLOVENIJI

Ljudska mladina Slovenije je organizirala letos 24 mladinskih delovnih brigad, ki so zaposlene pri raznih delih v Sloveniji.

rPi modernizaciji ceste Št. Peter—Celje dela 5 mladinskih brigad s 775 mladinci in mladinkami. Brigade delajo pod strokovnim vodstvom republiškega podjetja za gradnjo cest in so organizirane v smislu pravilnika o delovnih brigadah Centralnega sveta LMJ.

Pri regulaciji hudournika Lijaka v goriškem okraju delajo sedaj iz Slovenije 4 mladinske delovne brigade s 560 mladinci.

Pri gradnji tovarne Titan v Kamniku sta bili zaposleni od 7. do 17. julija dve mladinski delovni brigadi s 170 brigadirji, ki sta se vrnili z mladinske proge. Po odhodu teh dveh brigad se je za gradnjo tovarne začela rekrutacija 200 mladincev iz vse Slovenije. Mladinci bodo za delo dobili plačo, pozimi pa bodo obiskovali tečaj in se tako usposobili za gradbene poklice.

Pri regulaciji Pesnice dela od 1. julija I. plutnja MDB, ki šteje 178 brigadirjev. Pri delu za regulacijo Pesnice sta bili od 7. do 18. julija še dve brigadi, ki sta se vrnili z mladinske proge.

SPOZNAL SEM BRATA

Da-li ni čudno? Že prvi dan, ko sva se videla, sva se zblížala in vzljubila.

Ko sem izmučen in neprespan po dolgi vožnji odprl vrata skupnega stanovanja v Zenici, sem negotovo in vprašujoče obstal za vrati. Štirideset oči se je zvedavo zazrlo vame in dvajset glav beograjskih študentov se je privzdignilo na otopih slame, na katerih so počivali.

»Ali si prišel tudi ti?« je nekdo vprašal iz kota.

»Da. Prišel sem — in zdaj sem tu!«

»Poišči si prostor in odpočij se od vožnje!«

V kotu ob oknu je ležal dolg, črnolas fant. V roki je držal knjigo in strmel nekam pod strop. On se edini ni ozrl, ko sem vstopil. Poleg njega je bilo še nekaj prostora.

»Saj dovoliš?«

Kot bi ga zmedel v njegovem premišljevanju ali ga zalotil v skrivnih mislih, je zardel in pokimal.

»Izvoli!« Odmaknil se je na stran. Zložil sem svoje stvari v kot in legel poleg njega. Ime mu je bilo Danilo Ivanović, Črnogorec. Drugače študira v Beogradu filozofijo, že tretje leto.

Med nama je kmalu nastalo iskreno prijateljstvo. Počasi razumem, da je moralo priti do tega, saj je na progi deset in deset tisočev takih primerov. Danes se mi zdi, kot da je mladinska proga skrbna mati vsem, ki so tu. Graditelji mladinske proge smo si postali več kot prijatelji — postali smo si bratje in sestre.

Danes se ne čudim, zakaj je nastala med grškimi in tržaškimi mladinci taka ljubezen. Delali so blizu skupaj, pomagali drug drugemu — tako pri delu kakor pri učenju — kakor si pomagajo samo dobri bratje. In še nekaj je bilo pri njih, kar jih je še bolj povezovalo — skupna borba za najosnovnejše človečanske pravice, ki si jih je mladina Jugoslavije priborila že v narodnoosvobodilni borbi. Temu, da je štab celjske brigade »Bratov Dobrotniškov« delal v tesnem sodelovanju s štabom banilske brigade, je vzrok ta, da sta obe brigadi gradili in utrjevali ono, za kar sta se borili tudi v štiriletni borbi. Spoznali smo se med seboj in postali smo eno, kot sva postala ena z Danilom. Če sem šel v brigado, sva se poslavljala, kakor da odhajam kam daleč. Vedno mi je dejal:

»Pa kmalu se vrni — sicer mi bo dolgčas!«

Dostikrat se mi je zdelo, da je najino prijateljstvo z Danilom le miniatura prijateljstva na progi. Saj sem videl nešteto primerov.

V vrtincu kola brigadirjev na Lašvi bi razpoznal, da so med njimi tudi Avstranci, morda le po temnopoltih obrazih in ko ogledam črni lasi, drugače pa se enako zrcali na vseh obrazih vedra mladost, smeh in življenje, zdravje in čilost. Palestinski mladinci jurišajo ramo ob ramo za našimi brigadirji na trde skale Vranduka. In ko se oglasi v toplih večerih ob tabornih ognjih harmonika in ko zazvili pesem v prsih brigadirjev, tedaj mrmraje spremljajo zvoke melodije tuli palestinski mladinci in zaželi si, da bi bilo tudi pri njih tako, da bi imeli tudi oni tako življenje kot ga ima jugoslovanska mladina.

Prišel je dan, ko se je prva skupina prve izmene vračala na svoje domove. Vračali so se tudi beograjski študentje in med njimi — Danilo.

Zvečer je skladal svoje stvari v kovčeg. Ves čas je poltiho mrmral:

»Škoda, da odhajam. Toda šola, univerza. Zopet se bom oprijel učenja. Moram se učiti! Tudi to je naloga. — Ti ostaneš še nadalje. Srečen si. Videl boš še marsikatero čudo, videl boš polet, dežlo, tekmovalstvo — videl boš progo. Večkrat se te bom spomnil, verjemi mi!«

Molčal sem in zrl skozi okno na teraso, ki se je bleščala v srebrni mesečini. V barakah ob Bosni je svetila še luč. Tudi oni tam doli se sedajle poslavljajo. Drugi, ki so prišli šele pred mesecem — ostanejo, prvi pa gredo. Pomagali so jim v delu, sedaj odhajajo, drugi pa bodo svoje izkušnje prenašali na nove brigade, ki bodo še prišle.

»Danilo, preden se odpelješ ponoči, me zbudi, da se posloviva.«

»Bom.«

Ponoči je Danilo vstal in se tiho oblačil. Ko se je bal, da me ne probudi,

Morda sem le v polsnu videl, ko je stal neodločen sredi sobe. V roki je držal kovčeg. Kakor da ne bi vedel, ali naj me prebudi, ali ne. Naenkrat pa je srustil kovčeg na tla, pristopil k moji postelji in me — poljubil.

Njegov poljub se mi je vtisnil v čelo. »Danilo! Počakaj!«

Že na pragu sobe se je obrnil. Menda je zamrmral »zdravo«, ne spominjam se več. Zapazil sem le, da njegove oči iskrijo, kot da bi bile solzne. Obrnil se je in odšel. Takrat sem začutil, da sem spoznal brata.

Morda je to začutil tudi komandant grške brigade, ko se je poljubil ob odhodu te brigade s komandantom glavnega štaba — ali pa komandant tržaške brigade »Alme Vivoda«. Vsekakor so se tudi njima iskriale oči, kot bi bile potne. Še danes mi odmeva po ušesih vse ono prisrčno in iskreno vzklikanje ob odhodu obeh brigad izpred Glavnega štaba. Ramo ob ramo so delali grški mladinci s tržaškimi, ramo ob ramo so odhajali s proge — prvi dvakrat udarni, Tržčani enkrat.

Še dolgo smo gledali za njimi, in ko so izginili za ovinkom, ko je zamrla njihova pesem, tedaj nam je bilo vsem jasno bolj kot kdaj koli prej:

»Proga je tudi kovačnica — bratstvo!«
Baloh Lenart.

Pogovor o vljudnosti

Mladinec je prepustil sedež starčku, Deklica pomaga ženi v letih, da izstopi iz tramvaja. Sopotnik nam je v tramvaju napravil vrsto drobnih uslug. To so na videz malenkosti, toda kako so potrebne v življenju! Vljudnost je ena najbolj potrebnih in pozitivnih lastnosti človeka, izraža se v prisrčnem in pazljivem odnosu do okolice. Vljudnost je zunanji znak onega spoštovanja, ki ga čutimo do te ali one osebe.

Maksim Gorki je v govoru, ki ga je imel na prvem Vseslovanskem kongresu slovanskih pisateljev dejal tole o spoštovanju do tovarišev: »Posebno se moramo učiti spoštovati drug drugega. To nam še manjka in to si moramo privzgojiti.«

Najosnovnejši izraz spoštovanja do tovarišev je sposobnost vskladiti svoje ravnanje in svoja dejanja z nepisanimi zakoni obnašanja v kolektivu. Joj, kako pogosto kršijo te zakone!

Nekateri mislijo, da videz vljudnosti zahteva neke posebne kretnje, na pamet naučene zapletene stavke in podobno. Tisti, ki tako mislijo, so daleč od resnice. Tudi najlepša pravila o vedenju ne bodo pomagala človeku, ki nima občutka odgovornosti za svoje ravnanje in za svoje besede.

»Resnična in prava vljudnost je tista, ki sloni na iskrenosti,« je pisal nekoč N. Selgunov v »Pismih o vzgoji«, »Narekovati jo mora srce, biti mora dobrohotna, izražati se mora v pripravljenosti, pomagati svojemu bližnjemu.« Drugi neobhodni pogoj, ki ga ne izpolnjuje vsak človek, ki hoče biti vljuden, je enostavnost. Enostavnost in skromnost povsod, v obleki, hoji in navadah. To ni nobena neumnost, saj ljudje sodijo mnogokrat po zunanosti. Lahko si pameten, dober človek in zanimiv sobesednik, pa vendar si lahko zaradi slabega vedenja v družbi nemogoče.

Pri vzgojenem človeku nas privlači lepo vedenje. Za njegovim vedenjem čutimo njegov notranji svet, privlači nas njegova dobrot, mirnost, delikatnost, takt. Če človek ne vzgaja v sebi teh lastnosti, vljudnost ne bo imela svoje notranje osnove. Spoštovanje pravil o lepem vedenju vpliva na razvoj teh ali onih lepih lastnosti. S tega stališča je vljudnost eden elementov družbene vzgoje.

Vljudnost zahteva, da vedno storimo uslugo starejšim, otrokom, bolnikom in invalidom. Če boste pazljivi, boste videli, da je za to dosti priložnosti. Če se boste navadili biti pazljivi do svoje okolice, si boste vzgojili pristojušo, priročno in sočutje do ljudi — lastnosti, ki jih najbolj cenimo pri človeku.

Naleteli boste na ljudi, ki ne bodo cenili vaše ljubeznivosti in ne bodo odgovarjali na isti način. Zavedati se mora-

mo, da za vljudnost ne smemo pričakovati nagrade. Ksenofont piše v »Spominih na Sokrata« tole: »Nekoč se je nekdo jezil, da mu nek znanec ni odgovoril na pozdrav. — Smešno — je dejal Sokrat. Če bi naletel na človeka, ki ima neko telesno hibo, ki je ti nimaš, bi se nič ne jezil. Če pa srečaš človeka z duhovno grobstvo, ki je ti nimaš, pa se jeziš.«

Filozof je hotel povedati, da je vljudnost notranja pozitivna stran človeka. Surovost in nedostojnost nekaterih nikakor ne moreta ponižati tvojih dobrih lastnosti. To ne pomeni, da pretvarja vljudnost človeka v mehkužca, ki mora mirno prenašati vse žalitve in zasmehovanje.

Koroški Samson

Živel je deček siromaček. Bil je tako slaboten, da so ga bile same hlačice. Zelo slabo se mu je godilo. Bil je pastir. Na paši so pa bili še drugi pastirji, ki so sedemletnega pastirčka vsak dan pošteno premlatili. Reče se je pogosto jokati. Nekoč ga je ob taki priložnosti pobarala žalažena, kaj mu je, da se tako mlo joče.

»Nikomur nisem kos in tepo me kakor živino, čeprav nikomur nič žalega ne storim,« je stokal.

»Nikar ne žaluj! Vidiš onole grmovje, v katerem raste majhen hrast?«

»Vidim!«

»Izruj ga!«

»O Bog, saj mu ne bom kos, ko sem tako slaboten!«

»Le pojdi in bodi pogumen! Izruješ ga gotovo!«

In res, izdril ga je. Nato mu je pokazala nekoliko večji hrast in mu ukazala, naj ga izruje. Obupaval je, izruval ga je pa le. Zatem mu je ukazala, naj izruje najvišji hrast in ga odnese domov.

»O, temu pa res ne bom kos,« je ugalbal. Vendar je šel, ga zagrabil in res izruval.

V tem hipu je zrasel in začutil v sebi silno moč. Naprtil si je izruvani hrast na rame in odšel domov; žal-ženo pa je pustil v nemar. Doma je hrast s tako silo vrgel na dvorišče, da so vsi tramo-vi v hiši popokali. Odslej mu ni bilo več za delo. Ves je podivjal in hotel vse pobiti. Nad svojimi mučitelji se je hudo maščeval. Polovil je v okolici vse lisice, jim privezal na repe bakle, jih prižgal in spodil lisice v pšenico. Tako je kmetom pogorela vsa pšenica, ki je tisto leto izredno lepo kazala; krivda pa je padla na pastirje.

Nato je šel nad mestno gospodo, ki jo je sovražil ko pes mačko. Izdril je iz mestnega obzidja vrata, ki so tehtala sedem starih centov. Zanesel jih je na najvišjo skalo in se rogati: »Tako, gospoda, lenuhi, sedaj nimate več onih železnih vrat, ki so vas branile pred delovnim ljudstvom!« Meščani so navalili nanj z vojsko, a on je pograbil konjsko čeljust in z njo vse pobil. Med tepežem ga je zažejalo. Stisnil je ono konjsko čeljust tako silno, da je pritekla voda iz nje, in si je z njo ugasil žejo. In nadaljeval je boj proti meščanom. V tem so se meščani sprijaznili s kmeti in začeli skupno ugibati, kako bi se rešili strahnega človeka, ki jim je bil poslan za pokoro.

Podkupili so orjakovo ženo, da jim je izdala skrivnost možjeve moči. Ko je namreč izdiral one tri hraste, so mu zrasli trije lasje, ki so bili vir njegove silne moči. Že prej večkrat so ga bili ljudje spečega dobili v svoje roke in ga povezali z močnimi verigami, a vselej je vezi z lahkoto potrgal. Ko so ga sedaj zopet zalotili v spanju, so ga obrili po levi strani glave in njegova moč je usahnula. Pa ne samo to, da so mu vzeli moč, izteknili so mu tudi oči, da bi jim mogel še manj škoditi. Takega so zaprli v klet. Od veselja, da so ukrotili orjaka, so priredili veselico, kjer je bil nasilnež zaprt. V kleti pa so bili orjaku zopet ne-

vanja. V vseh primerih, ko imate opravka z odkrito nesramnostjo, napadom ali žalitvijo, morate ostro odgovoriti.

Dobrih navad ne prinašamo s seboj na svet, ampak jih dobimo v procesu rasti in razvoja. Družina in šola igrajo velikansko vlogo v našem družabnem obnašanju. Mnogokrat slišimo priznanja mladincev in mladink, da jih v detinstvu niso dovolj učili vljudnosti in da ne poznajo niti najosnovnejših pravil vljudnosti. Pomanjkljivo vzgojo v detinstvu moramo sami nadomestiti; to ni tako težavno. V družbi boste vedno našli lepe primere, dobre svetovalce in učitelje. Treba je le izkoristiti te možnosti.

Po V. Koronovskem.

koliko porasli lasje. Ko so nad njim najhuje rajali, je v svoji jezi stresel zidovje s tako silo, da se je stavba razsula in pokopala pod seboj njega in vse rajajoče.

To je bilo zapisano v velikih bukah. študentje črni šol pa so besedilo iz te iztrgali in uganjali s to skrivnostjo vsakovrstne reči. Škoda, da tega danes nimamo več. Ubogemu koroškemu ljudstvu bi bilo to zelo prav.

Zakleti grofič

Grof je imel tri hčerke. Ko je nekoč odhajal v tujino, jih je vprašal, česa si žele od tam za spomin. Prva si je izgovorila zlat prstan, druga zlato zapestnico, najmlajša pa orehovo vejico, polno orehov. Grof je kupil v tujini prstan in zapestnico, a orehove veje ni dobil nikjer. Preden je prišel do svojega gradu, je stopil še v gozd in iskal, če bi kje bil kak oreh, s katerega bo utrgal vejico in sadeže pozlatil. Sredi gozda je našel orjaški oreh, ki je bil poln zlatih orehov. Odlomil je precej košato vejo in se hotel vrniti. Tedaj pa je skočil izpod oreha velik medved in ga renče vprašal, kdo mu daje pravico trgati veje z njegovega drevesa. Grof se je prestrašil. Hotel je pomiriti razjarjenega medveda in mu začel ponujati vsa jedila, ki jih je imel pri sebi. Medvedu pa je bilo to premalo in je dejal, da ga izpusti samo tedaj, če mu obljubi ono, kar mu pride doma najprej nasproti. Grof je sprejel to ponudbo, ker si je mislil, da mu bo pritekel nasproti najprej pes, ki je vohal gospodarjev prhod vselej že dve uri daleč. Nato je medved grofa pustil, češ da pride čez leto dni po izgovorjeno odškodnino.

Doma pa je grofu prva priskakljala nasproti najmlajša hčerka. Obdaril je vse tri in se zelo razžalostil. Starejši hčerki sta to opazili in tako dolgo silili vani, da jima je povedal, kje je dobil orehe, in da je nehote obljubil medvedu najmlajšo hčerko, ki so jo vsi najbolj ljubili. Ko je minulo leto, se je pripeljal medved po izgovorjeno plačilo. Najstarejša hčerka se je hotela žrtvovati za najmlajšo in je sedla k medvedu na voz. Medved ji je naročil, naj mu poišče v kožuhi mrčes, a pri tem ga ne sme zlasati, sicer jo požre. Pri iskanju pa ga je zlasala in hitro skočila iz kočije, da bi je ne požrl. Nato se je odpeljala srednja hči, a morala je prav tako skočiti iz kočije, ker je tudi ona medveda zlasala. Grofu tedaj ni ostalo nič drugega kakor dati medvedu svojo najmlajšo hčer.

Najmlajša pa medveda ni zlasala. Odpeljal jo je pod zlati oreh, kjer so se jima odprla velika vrata v lep grad. Ko sta stopala skozi prve sobe, so sikale iz kotov strupene kače, rohnele divje zveri in grozili zmaji s sedmimi žreli. Medved je opozoril grofično, naj se nikar ne ozre, ker bi bila to njena poguba.

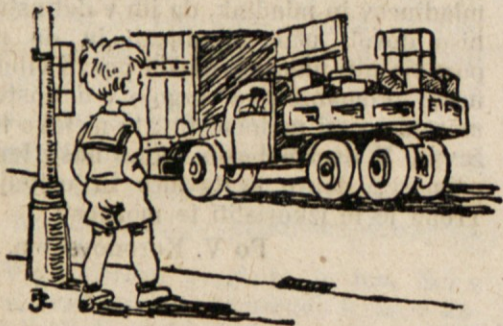
Ko sta stopila v najlepšo sobo, je medvedu počila koža in pred grofično je stal prelep mladenič. Povedal ji je, da je zaklet grofič, ki ga je rešila, in jo vprašal, če ga mara za moža.

Že dan nato so praznovali poroko in vse tri hčerke so plesale pod zlatim orehom.

ŠOFERSKI IZPIT

Jozej je bil zvedav deček ki je vsepovsod vtikal svoj nos. Nekega dne je ugledal pred trgovino velik tovorni avtomobil.

»Kdo ve, kaj so naložili nanj?« se je vprašal in noge so ga kmalu zanesle k

vozilu. V kabini, ki je bila zadaj založena z zaboji, ni bilo nikogar. Jozej se je povzpел na avtomobil ter opazil, da je za zaboji mnogo večjih in manjših zavirkov. Otiral je prvega. Bil je trd. Poizkusil je drugega in zdelo se mu je, da je v njem sladkor.

»Samo malo bom pknil z nožem vanj,« si je dejal ter se ozrl, da bi se prepričal, če ga kdo ne opazuje. Prav tedaj pa je stopil iz trgovine šofer. Deček se je brž sklonil in se potuhnil. Šofer pa je bil prav tako uren, kajti komaj je sedel v kabino, je avtomobil že zdrčal po cesti.

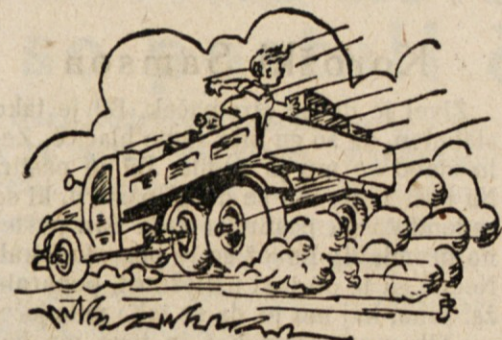
»Joj!« je zakričal Jozej. »Ustavite! Ustavite!«

Vse vpitje ni pomagalo nič. Šofer ni slišal njegove prošnje, ker je motor hrumel kot pošast. Z naglico in vsemi močmi je poizkušal Jozeja odstraniti zabojev, ki je zastiral okno pri kabini, da bi poklical šoferja. Vse zaman. Zabojev so bili težki kot svinec.

Kmalu je izginila dečku izpred oči domača vas in zdelo se mu je, da se še ni

koli ni vozil s tako hitrostjo. V obupu je vil roke, mahal ljudem, ki so šli po cesti, kričal je in jih prosil. Nihče ga ni razumel in nikomur ni padlo na misel, da bi dal šoferju znamenje, naj ustavi. Nič kaj čudnega ni to, saj ljudje niso vedeli, ali jih pozdravlja, ali je tako vesel, ali je tako objesten ali tako obupan. Kdo bi mogel tako hitro presoditi vse to? Jozej je pozabil na sladkor v zabojih in si koval načrt, kako bo skočil z avtomobila, brž ko bo šofer zmanjšal brzino. Tedaj se mu je nasmehnila sreča. Na ovinku se je prikazal stražnik, ki je ustavil avtomobil. Jozeju je zaigralo srce od sreče in pognal se je iz avta, preden se je ustavil. Pri padcu se je opraskal po rokah in kolenih, vendar ga to tedaj ni mnogo metilo. Zdirjal je proti domu. Tekel je, da so mu gorela lica, da mu je razbijalo v vseh žilah in ga zbadalo v lakotnicah. Prav gotovo ne bi prišel tisti večer daleč. Usmilil se ga je neki voznik, ki se je vračal v isto smer.

Pozno ponoči je prišel domov, kjer sta ga oče in mati pošteno oštela. Nasled-

njega dne pa so zvedeli za njegovo potovanje tudi njegovi sošolci ter ga hudomušno spraševali, kako je opravil šoferski izpit. Bilo ga je sram in sklenil je, da ne bo nikoli več tako radoveden.

Mladinske strokovne šole v Sovjetski zvezi

Kjer se vse gospodarstvo razvija po enotnem, vsedržavnem načrtu, mora država izobraževati vedno nove in nove kadre strokovnih delavcev. V Sovjetski zvezi je samo med domovinsko vojno dovršilo strokovne šole dva in pol milijona kvalificiranih delavcev najrazličnejših strokov. V novi stalinski petletki bo sovjetska industrija zaposlila 7 milijonov novih delavcev. Od teh jih bo skoro pet milijonov dovršilo strokovne šole.

V Sovjetski zvezi imajo dve vrsti strokovnih šol: obrtne in železniške, kjer traja pouk dve leti in se pripravljajo visoko kvalificirani delavci, ter tovarniške šole s šestmesečnim poukom, ki dajejo državi sto tisoče strokovnih delavcev za premogovno industrijo, rudarstvo, metalurgijo, gradbeno industrijo itd. Pouk na

strokovnih šolah je brezplačen, učence vzdržuje država, ki jih oblači, hrani ter skrbi za njihove kulturne potrebe. Ko dovršijo šolo, jim nudi država posojilo v višini štirimesečne plače odraslega delavca, ki ga vračajo mladinci-absolventi strokovnih šol v obrok.

Sovjetska država skrbi tudi za kulturni dvig, razvedrilo in zdravje mladih delavcev. Obrtne in tovarniške šole imajo 1800 knjižnic, kulturne domove, 560 klubov, na desetine športnih stadionov, sanatorijev in letovišč. V novi petletki bo Sovjetska zveza potrošila 27 milijard rubljev za šolanje novih kvalificiranih delavcev. Število obrtnih, železničarskih in tovarniških šol se bo povečalo na šest tisoč, leta 1945 pa jih je bilo 2500.

STRIC JOŽA SVOJIM PRIJATELJEM

Uredništvo je prejelo od strica Joža, ki je še na počitnicah, pismo, ki ga po njegovi želji priobčujemo:

»Dragi moji prijatelji! Pionirji in pionirke! Zadnjič sem vam obljubil, da bom v prihodnji številki »Mlade Koroške« že spet po starem kramljal z vami. Vendar je prišlo tokrat še malo drugače. Tovariš urednik je sklenil, da bo izšla številka »Mlade Koroške« še ta mesec. Jaz pa sem še vedno na počitnicah pri svojih mladih in starejših prijateljih. Vendar ne smem pozabiti na vas, in vam pišem to kratko pisemce iz lepe Koroške.

Veste, tako sem srečen kot že nikoli prej. Tako lepo je na Koroškem, da se kar ne morem ločiti od teh zelenih travnikov in gozdov. Ko sem bil na visokem Obirju, sem gledal po Rožu in Podjuni, na modro Klopinsko jezero pa tja do sivega Dobrača in Gosposvetskega polja. Kako srečni ste, da živite na tem lepem koščku slovenske zemlje! Vem pa, da niste le srečni in veseli, ampak tudi ponosni ste. Srečal sem mnogo pionirjev po naših slovenskih vaseh. Ko sem nekoč hodil čez hrib, sem slišal veselo vriskanje in petje. Nisem se mogel vzdržati in sem šel bliže. Pa kaj sem slišal? Trije fantiči so prepevali partizansko pesem. Poslušal sem in ko so

končali, sem jih vprašal, kje so se te pesmi naučili. »Pri pionirskih vajah,« se je odrezal najmlajši med njimi. In še mnogo drugih stvari so se učili pri pionirskih vajah. Nastopali so že pri igrah, čitajo slovenske knjige in se učijo slovensko pisati.

Prejšnjo nedeljo sem šel tudi na kmečki dan v Šmihelu pri Pliberku. Lepo je bilo in zelo mi je ugajalo. Ali pa veste, da sem bil kar ponosen, ko sem zagledal na travniku svoje stare prijateljice, ki so se prav korajžno postavile. Koj sem spoznal med njimi pionirke, ki so mi že večkrat pisali zelo lepa pisma. Navdušen sem bil, da so moje prijateljice-pionirke tako lepo deklamirale in zapele pesemco »Sem Mojčika, pavrška hči«.

Pa ne samo v Šmihelu. Tudi drugje sem srečal svoje prijatelje in sem se razgovarjal z njimi. Vsi so korajšni in se pridno učijo. Osemletni Jozej mi je pravil, da se v šoli zelo malo učijo slovensko čitati in pisati. On pa je Slovenec in se hoče naučiti svojega materinega jezika. Zato pa rad prebira »Mlado Koroško«, »Cicibana« in slovenske povesti.

Vsi moji prijatelji se hočejo učiti, da bodo, kadar bodo odrasli, delali za slovenski narod in pomagali, da se nikdar

ne povrnejo krivični časi, ki smo jih vsi, mali in veliki, preživeli med to strašno vojno. Vsi se hočemo strniti v nepremagljivo vojsko pravice, da bo tudi slovenskemu narodu zasijalo sonce svobode. Za kar so se borili naši hrabri partizani, ko jih je vodil maršal Tito, to boste nadaljevali vi, pionirji in pionirke. Velika in častna naloga vas čaka. Saj sem videl, da se je zavedate že sedaj in izpolnjujete del te svoje naloge, ko se pridno učite deklamacij in pesmi, ko pridno čitate slovenske knjige, da bi se naučili materinščine. Slovenski narod bo ponosen na take pionirje. Pa tudi stric Joža je vesel, da so njegovi prijatelji marljivi in ponosni slovenski pionirji.

Vaš stric Joža.

ZAKAJ ZATO

ZAKAJ ŠIRI OGENJ TOPLOTO?

Vsak predmet ustvarja toploto, kadar gori. Toplota je podobna svetlobi, četudi je ne vidimo. Širi se v valovih kakor svetloba. Sama pa ni ne topla, ne hladna, ampak je le valovito gibanje. Toploto občutimo s svojo kožo, kakor vidimo svetlobo s svojimi očmi in kakor slišimo šum z ušesi.

ZAKAJ JE ŠKODLJIVO NOSITI POLETI VOLNENO OBLEKO

Ne samo zato, ker je volna pretopla. Volna ima velik nedostatek, da se zmočena prepočasi suši. Zato zadržuje v vročem poletju izhlapevanje vlage iz našega telesa. In to je neprijetno, škodljivo. Poleti je bolje nositi obleko iz lanu ali bombaževine. Laneno in bombažasto blago se laže suši in bolje prepušča zrak.

ZAKAJ NARAŠČA TELESNA TEMPERATURA

Zakaj je pri človeku znašala srednja telesna temperatura še pred enim desetletjem 36,6 do 36,8 stopinj Celzija. Po najnovejših medicinskih preiskavah pa ta temperatura stalno narašča. Vzroke vidijo raziskovalci v pospešenem ritmu življenja, v stalnem draženju živčevja in v trajni razdraženosti, v kateri živi človek današnje dobe. Učinek je ta, da se temperatura 37,5 stopinj Celzija ne smatra več kot mrzlica, posebno ne pri meščanih.

STE ŽE SLIŠALI PIONIRJI

... da danes delajo prozorno zlato s pomočjo elektrike (galvanično). Zlate ploščice zvaljajo tako na tanko, da imajo le še eno milijontinko centimetra debeline in so zaradi tega popolnoma prozorne. Videti so kakor steklo z lahno zelenim bleskom. Take ploščice uporabljajo v fizikalnih laboratorijih za izredno natančno merjenje toplote.

... da vonj nekaterih cvetic in rastlin smrtno deluje na določene živali. Zelo strupen je vonj lepih mačeh, mete, pelina, kumne, janeža. Druge cvetice in rastline, katerih duh je človeku zelo neprijeten, pa niso mravlji prav nič škodljive.

Pionirska dopolnilna uganka

- .. lica — starčkova opora
- .. lica — soba v zaporih
- .. lica — južina
- .. lica — žensko ime
- .. lica — kar nosi berač
- .. lica — starinsko orožje
- .. lica — samica velikega ptiča
- .. lica — mlado govedo
- .. lica — del pribora
- .. lica — smrekov listič

REŠITEV UGANKE

Dragi prijatelji! Gotovo ste skušali rešiti uganko s številkami. Ali ni zanimiva slika, ki se vam razodene, če jo prav rešite. Tistim, ki pomena številke niso razumeli, hočem malo pomagati. Poskusite potegniti črte od številke 1 naprej do številke 52. Prostor med črtami napolnite z barvo in videli boste kužka, ki vas z nedolžnimi očmi gleda. Poskusajte še sami napraviti takšne uganke, imeli boste lepo zabavo in se pri tem tudi učili spoznavati razne živali. Če bo slika posebno lepo uspela, pa jo pošljite uredništvu »Mlade Koroške« in stric ugankar jo bo objavil v prihodnji številki. Zdaj pa pridno na delo in pokazite, kaj znate!

Pozdravlja vas vaš stric

Ugankar.

Naši pionirčki o počitnicah

delajo

se učijo

se zabavajo